

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33495
Nom	Models aplicats al treball social
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social	2 - Mètodes, Models i Tècniques de Treball Social	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ROYO RUIZ, ISABEL	350 - Treball Social i Serveis Socials

RESUM

En l'assignatura Models aplicats al treball social ens preparem per treballar en la seqüència lògica d'aprenentatge que ens porte a la seua aplicació amb una visió integral del treball social en la seua dimensió comunitària.

L'assignatura s'insereix el Mòdul. El Treball Social: conceptes, mètodes, teories i aplicació (51 ECTS) i està situada en la Matèria. Mètodes, Models i Tècniques del Treball Social (24 ECTS).

Les i els estudiants que hagen seguit la seqüència d'aprenentatge del Mòdul citat, ja han cursat, a través de 22,5 ECTS obligatoris, els continguts i adquirit les competències específiques que es tracten en la Assignatura de Fonaments del Treball Social. Així com l'assignatura de Mètodes del Treball Social: individual, grupal i comunitari. I, també, els continguts de l'assignatura Interacció social i comunicació en Treball Social.

En l'assignatura *Models Aplicats al Treball Social* es concentren els continguts específics de treball social comunitari, entès com l'àmbit social d'intervenció professional en què conflueixen sinèrgicament individus, grups i comunitats, i s'estableixen les bases per a aplicar la intervenció comunitària en l'assignatura de Projectes socials, i en el darrer curs, en l'assignatura d'Investigació, Diagnòstic i Avaluació en Treball Social.

Models aplicats al Treball Social incorpora els continguts del nivell avançat de Competències Informacionals i Digitals (CID-2) que s'imparteixen en la modalitat de cursos Moodle en línia. Els cursos són gestionats per la Biblioteca "Gregori Maians", a través del personal especialitzat, i en col·laboració amb el professorat de l'assignatura, que afermen i amplien la competència transversal informacional i digital en els següents àmbits:

1. Identificar la necessitat de la informació i el tractament de dades.
2. Distingir entre diferents maneres de donar resposta a la necessitat d'informació.
3. Establir estratègies per a localitzar i accedir a la informació en qualsevol format.
4. Comparar i avaluar la informació en qualsevol format.
5. Organitzar i usar la informació de manera ètica, eficaç i segura.

El nivell d'adquisició de competències informacionals i digitals, una vegada finalitzada l'assignatura, se situa en el nivell avançat, aprofundint i millorant els objectius d'aprenentatge sobre els continguts ja iniciats en assignatura d'Instrumentos i Tècniques d'Informació, Organització de l'Estudi i Documentació. El procés d'adquisició de competències informacionals i digitals en el Títol de Grau de Treball Social s'anirà reforçant i consolidant, amb la posada en pràctica de les CID, al llarg de les activitats acadèmiques proposada en les assignatures de tercer i quart curs. El procés culminarà, en aquest nivell formatiu de grau, amb la realització del Treball Fi de Grau.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1311 - Grau Treball Social

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat per a planificar, implantar, revisar i avaluar la pràctica del treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions, comunitats i amb altres professionals i circumstàncies.
- Capacitat per a demostrar competència professional en l'exercici del treball social.
- Capacitat per a interactuar amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per aconseguir canvis, per promocionar el seu desenvolupament i per millorar les seues condicions de vida per mitjà de la utilització dels mètodes i models de Treball Social, fent un seguiment amb regularitat dels canvis que es produeixen a fi de preparar la finalització de la intervenció.
?
- Capacitat per a donar suport al desenvolupament de xarxes per fer front a les necessitats i treballar a favor dels resultats planificats examinant amb les persones les xarxes de suport a les quals poden accedir i desenvolupar.
- Capacitat per a promoure el creixement, desenvolupament i independència de les persones, identificant les oportunitats per formar i crear grups, utilitzant la programació i les dinàmiques de grups per al creixement personal i l'enfortiment de les habilitats de relació interpersonal.
- Capacitat per a treballar amb els comportaments que representen un risc per a les persones, grups i comunitats, identificant i avaluant les situacions i circumstàncies que configuren aquest comportament i elaborant estratègies de modificació dels mateixos.
- Capacitat per a analitzar i sistematitzar la informació que proporciona el treball quotidià com a suport per a revisar i millorar les estratègies professionals que han de donar resposta a les situacions socials emergents.
- Capacitat per a identificar, organitzar i usar la informació de manera ètica i eficaç en l'aprenentatge autònom que contribuïska a la producció de nous coneixements disciplinaris i a les seues aplicacions professionals.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

És recomanable que la seqüència lògica explicada es complisca perquè el vostre treball estiga reflectit en un saber-fer-fent en aquesta nova assignatura. I, a més a més, perquè els resultats d'aprenentatge siguen els òptims en el procés de construcció del vostre propi saber-fer com a treballadors i treballadores socials una vegada superada l'assignatura.

Els resultats d'aprenentatge, entre els proposats en la Matèria: *Mètodes, Models i Tècniques del Treball Social*, que hauran aconseguit els i les estudiants després de cursar i superar l'assignatura de *Models Aplicats al Treball Social*, segons diferents nivells d'intensitat d'aprenentatge, són:

R.A-9. Coneix i comprèn críticament les diferents perspectives teòriques i metodològiques en treball social.

R.A-20. És capaç de promoure xarxes socials per fer front a necessitats.

R.A-21. És capaç de crear, organitzar i donar suport a grups per a fins de treball social.

R.A-22. És capaç de desenvolupar els mètodes d'intervenció comunitària en treball social de manera que la població s'implique en la recerca de solucions comunes per a la millora de les condicions de vida en clau solidària i de sostenibilitat ecològica i social.

R.A-23. És capaç d'aplicar les estratègies de resolució de conflictes per mitjà de la negociació i la mediació.

R.A-24. És capaç de defensar les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats i actuar en nom seu si la situació ho requereix.

En relació amb Competències Informacionals i Digitals (CID-2) en el nivell avançat s'estableixen els següents objectius d'aprenentatge per competències:

1. Usa adequadament les utilitats avançades de les bases de dades temàtiques (guardar i reutilitzar cerques, serveis d'alerta, etc.). Identifica buits en la informació recuperada.
2. Coneix i selecciona les fonts d'informació més adequades a les seues necessitats d'informació i utilitza totes les seues funcionalitats.
3. Avalua i compara els resultats entre més d'una base de dades, en funció de la precisió i necessitats del seu treball. Participa activament en comunitats virtuals i xarxes socials amb finalitats d'actualització i desenvolupament acadèmic.
4. Usa generadors de referències i coneix l'existència de gestors de referències bibliogràfiques per a l'elaboració de les bibliografies dels seus treballs acadèmics i TFG. És conscient que cal depurar els resultats dels gestors bibliogràfics ajustant-los correctament a l'estil de citació en el seu àmbit de coneixement.
5. Comprèn què són els drets d'autor i que cal anar amb compte en reproduir textos d'uns altres per a no cometre plagi. Sap com es recullen i utilitzen les dades privades (propis i aliens). Capta el que significa que cal gestionar la identitat digital pròpia i el seu ús per part de tercers. És conscient de la seua empremta digital.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Models teòrics i orientacions en la intervenció social

1. Bases teòriques i epistemològiques del treball social comunitari
2. Orientacions dels diferents models d'intervenció comunitària
3. La investigació-acció-participativa

2. Participació i desenvolupament comunitari

1. La centralitat de la participació i cooperació en el desenvolupament
2. La definició de desenvolupament comunitari
3. Estratègies de participació en la comunitat i suport social

3. Perspectives metodològiques aplicades a la intervenció social comunitària

1. Els subjectes col·lectius en les metodologies comunitàries
2. Intervenció professional: immersió i coneixement de l'espai social, el diagnòstic professional, els processos d'organització en l'acció comunitària, el projecte d'intervenció i l'actuació estratègica
3. Elaboració del diagnòstic i disseny de projectes participatius, l'aplicació i avaluació del projecte col·lectiu

4. Metodologies comunitàries i promoció de xarxes socials

1. Xarxes socials i comunitat: desterritorialització i territori
2. Estratègies per a la construcció de xarxes en àmbits socials comunitaris
3. Metodologies de treball en xarxa amb la comunitat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

S'aplicaran i desenvoluparan les següents metodologies docents entre les proposades en la Matèria: *Mètodes, Models i Tècniques del Treball Social*

Lliçó magistral participativa.

Debats i discussions participatives.

Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, seminaris, presentació de treball.

Treball col·laboratiu/treball en equip dels/les estudiants.

Elaboració de mapes conceptuals i quadres sinòptics.

Tutoria individual, grupal i/o virtual.

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació de l'assignatura, es faran servir els següents sistemes d'avaluació entre els proposats en la Matèria: *Mètodes, Models i Tècniques del Treball Social*

1. Prova escrita de resposta oberta per a comprovar la capacitat d'expressió escrita, l'organització d'idees, la capacitat d'aplicació, l'anàlisi: ponderació entre 0.0 i 60.0
2. Avaluació contínua del treball realitzat pels i les estudiants al llarg del curs, sobretot pel que fa a les competències de treball individual i en equip, a la identificació de conceptes i processos clau, així com a la preparació i resolució d'exercicis i problemes: ponderació entre 0.0 i 40.0

Per a superar l'assignatura serà imprescindible aprovar tant l'avaluació contínua com la prova d'examen

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per a aconseguir l'honestat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestedat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Barbero, J. M. y Cortés, F. (2005). Trabajo comunitario, organización y desarrollo social. Alianza Editorial.
- Cortés, F. y Llobet, M. (2006). La acción comunitaria desde el trabajo social. En X. Úcar y A. Llena (coords.), Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria (pp. 131-156). Graó.
- Hernández, M. D. (2006). Trabajo social de ciclo largo, medio y corto: distintos ritmos de un mismo caminar. Cuadernos de trabajo social, 19, 255-270. <https://dialnet.unirioja.es/ejemplar/187249>
- Ortiz, Y. y Falla, U. (2013). Reflexiones en torno al aporte de los fundamentos epistemológicos de las ciencias sociales al trabajo social: contribuciones a los procesos críticos y propositivos en la praxis profesional. Tendencias & Retos, 18 (2), 41-59. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4929327>
- Park, Peter (1992). Qué es la investigación-acción participativa. Perspectivas teóricas y metodológicas. En M. C. Salazar (Coord.). La investigación-acción participativa: inicios y desarrollos (pp. 135-174). Editorial Popular.
- Pastor, E (2021). Trabajo Social con comunidades: Teoría, metodología y prácticas. Editorial Universitas
- Picornell, A, pastor, E y Belchior, H (2022). Trabajo Social, Servicios Sociales e Intervención Comunitaria. Dykinson

Complementàries

- Bribián, N., García-Escamilla, E., Sanz, A. y Bayona, M.S. (2019). Si no hubiera privilegios no habría miserias. Textos para la Acción Social Crítica y Transformadora. Baladre-Zambra Iniciativas sociales.
- Fernández, T. y López, A. (2008). Trabajo Social comunitario: afrontando juntos los desafíos del siglo XXI. Alianza.
- Hernández Arístu, Jesús (Comp.). (2009). Trabajo social comunitario en la sociedad individualizada. NauLlibres.
- Malagón, J.L. y Sarasola, J. (Comp.). (2006). Fundamentos del Trabajo Social Comunitario. Aconcagua.

- Marchioni, M. (2001). Comunidad y cambio social. Teoría y praxis de la acción comunitaria. Editorial Popular.
- Mora, A. (Ed.). (2018). Mediación intercultural y gestión de la diversidad. Instrumentos para la promoción de una convivencia pacífica. Tirant Editorial.
- Reducindo, I., Rivera, L. R., Rivera, J., Olvera, M.A. (2017) Integración de plataforma LMS y algoritmo de código abierto para detección y prevención de plagio en Educación Superior. Revista General de Información y Documentación 27 (2), 299-315. <https://revistas.ucm.es/index.php/RGID/issue/view/3197>
- Ruiz Ballesteros, E. (2005). Intervención social: cultura, discursos y poder: Aportaciones desde la Antropología. Talasa Ediciones.
- Sarriá, J. F. y De Francisco, J. C. (2018). Ciberplagio académico: un tema de importancia. Lite ¡A tu alcance!, 68, 4-12. <https://es.calameo.com/read/00557874303bfa3c48182>
- Segarra, M. (Ed.). (2012). Repensar la comunidad desde la literatura y el género. Editorial Icaria.
- Vélez Restrepo, O. L. (2003). Reconfigurando el Trabajo Social. Perspectivas y tendencias contemporáneas. Espacio Editorial.
- Villasante, T. R., Montañés; M. y Martí, J. (Coords.). (2009). La investigación social participativa: Construyendo ciudadanía. El Viejo Topo.
- Villasante, T. R. (2014). Redes de vida desbordantes. Fundamentos para el cambio desde la vida cotidiana. Los libros de la Catarata.